

Nro. 47.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Juniusnak 12-ik napján
1801-ik esztendőben.*

B e s.

János, Antal, Lajós, Rainer, és Rudolph ö Kir. Fő Hertzegségek, Schönbrunnba mentenek ki nyaralni: a' testvérjek, Ferdinánd Fő és Nagy Hertzeg pedig, egész udvarával együtt, Grætzbe utazott-el. Felséges Urunk és Afiszonyunk Hetzen-dorfban töltik a' nyári napokat.

MouraviEFF-Apostol, Orosz Császári Titok-Tanátsos Ur, a' múlt hétfünn ide Bétsbe érkezett rend kívül való követi fővel, és az ólta az Ökör vendégfogadóban maradott szállásonn.

London, Május 22-dikén,

A' Gen. Abercrombie' el maradott feleségére

A a a

nézve ilyen Kir. követség olvastatott-fel a' Parlamentomban: — „

„Minthogy ő Felsége a' meg halálozott General Sir *Ralph Abercrombie* hőszű élete béli meg különböztetett és nevezetes szolgálattait, az ő ditsőfféges halálának alkalmatosságával megfontolta: ezekhez képpelt illendőnek találja hogy az ő özvegyének Lady *Abercrombienak*, *Abukiri Abercrombie Baroné* titulus, és 20 ezer Forintokból álló esztendőnként való penzió, adattassék, és ez a' summa ő utánna még két férjfi maradékaira is ki terjesztődjön. Ajánlja tehát ő Felsége az Alsó Háznak, hogy oly eszközök iránt tanácskozzanak, a' melyek szerént ő Felsége ezen penziót ki jártathassa, az özvegyet az említett titulus felől bátorságba helyheztehesse, és a' két közelébbi ferjfi maradékokra is ki terjeszthesse.“

A' Parlamentom meg határozta mind a' titulus, mind a' penziót, olyan módon, hogy a' penzió az *Abercrombie*' meg sebesedésének napjától fogva járjon - ki.

Az *Abercrombie*' ditsőffég után való pályafutásának utólsó részit, a' mely igen sok izánakozókat szerzett néki Európában, így írják le az Anglus levelek:

A' ló el lövetett vólt fő vezér *Abercrombie* alatt. Éppen ekkor egygyik Adjutánsa sem vólt véle. Ilyen környülállások között rohant kardal réá egy fiatal Frantzia Dragonyos, hasonlóképpen gyalog szerben, minthogy ez alól is el esett vólt a' ló. *Abercrombie* vitéz módra védelmezte magát, sőt végezetre a' kardot is ki tekerte a' bajnokja keziből. Ezen szempillantásban érkezett oda egy más Frantzia katona: hanem, az *Abercrombie* segítségire is érkezett ugyan azon szempillantásban egy Skotziai Granatéros, a' ki ezt a' Frantziát egyfzerre keresztül döfte a' bajonéttyával. Tsak hamar oda érkezett *Sidney Smith* is, a' ki mingyár a' maga lovát

adta Abercrombie alá, a' mellyért ettől, az ifju Frantzia Dragonyostól el vett kardot nyerte ajándécul. Ez a' Dragonyos ejtette vólt az Abercrombie kezinn azt a' sebet, a' mely miatt meghólt: hanem, éppen ezen szempillantatban a' lábát is keresztül jukasztotta egy golyobis.

Ez a' Gen. Abercrombie, a' ki mint az Egyiptomba kiszállott Anglus sereg' fő vezére, a' világból a' ditsősségnek ágyánn a' le irt módon múlt ki — már az 1756 ik esztendőben, mint Zászlótartó a' Dragonyosok között szolgált; 1774 től fogva 1780-nig a' Parlamentom' Alsó Háza béli tag vólt. Az után mind szüntelen katonai foglalatosságban töltötte idejét; 1794-ben *York* hertzeg alatt Auszriai Belgiumban és Holláudiában szolgált; 1795-ben, mint fő vezér Napnyugoti Indiába küldtetett, a' hol *Demarari*, *Essequebo*, és *St. Lucia* szigeteket el foglalta, Grenadában a' tsendeséget helyre állította, és 1797 ben a' maga győzedelmeit Sz. Trinidadnak meghodoltatásával bé rekesztette. Ugyantsak *York* Hertzeggel együtt szállott ő ki 1799 ben Holláudiába; 63 esztendőt élt.

Az Északi Amériikai Respublika és Anglia között naponként nagyobb - nagyobb gráditsonn kezdi magát az ellenségeskedéssel való fenyegetőzés mútogatni. Az egyesült Státusok' ujj Elöl-ülője *Jefferzon* arról tett nem régen panaszos jelentést a' Congressnek; hogy az Amériikai Anglus prédáló hajók temérdek kárt tesznek az Respublika béli kereskedők' hajóinak mindenütt, a' hol csak hozzájuk juthatnak. Például fok rend béli történeteket hord elő *Jefferzon*: és mind ezekről hivatal szerént való tudósitást is adatott ki, még pedig olyan hangonn; a' melyből fokkal fel-indultabb indulat nyilatkozik ki, mint sem a' milyennel ezen egyesült Státusnak Országglófszéke mind ez ideig viseltetett Nagy Britanniához. Nem lehet reméllenünk, így szollanak az Angliai le-

velek, olyan nagy türelemmel irántunk Jeffersonban, mint a' milyennel az ő előtte volt két Elöl-ülök, hozzánk viseltettek.

Aprilis' 8-dikánn irták Philadélphiából, hogy ott a' Kommodore' *Truxton* vezérlése alatt, egy hadi hajókból álló osztályotska készíti magát a' ki-evezéshez: nem tudják mitsoda tzeozással. De egyéb aránt is a' Respublikának minden kikötőhelyeiben rend kívül való tengeri készületek szemléltetnek lenni. — Az Angliai Országlószék azonközben, mint egy ujj lépésből ki tetűzik, azon vagyon, hogy a' mostani környülállások között el kerülje az Amériikai Respublikával való nyilvánlagos háborut. Ez az ujj lépése az Angliai Országlószéknek abban áll, hogy a' Londonban lévő Amériikai Követnek olyan jelentést tétetett, mely által kinyílatkoztatja, hogy az Amériikai Anglus prédáló hajóktól az Amériikai Respublika béli kereskedő hajók ellen el-követett erőszakoskodásokat, telyességgel helybe nem hagyja, és haladék nélkül illendő rendeléseket tétet meg-gátoltatások végett.

Pitt Ministert kemény gutta érte a' napokban, de a' melyről még eddig semmi egyéb környülállásokat nem olvastunk. — Lord *Minto*, mint haliatik, vizsza fog, *Bétsből* ide Londonba jöni, és *Sir Athur Paget* fog, mint rend kívül való Követ, helyébe menni. A' Secretáriussa *Stuart Károly* Ur leszen.

A' Londoni Ujjságokban ilyen *Anekdota* olvastatik: Egy igen gazdag bánkós meg értvén, hogy a' *Pitt*' házi finántziája nem leg jobb rendben volna, 's hogy nem mindeneknek tehetne eleget, fel kerefte ötöt a' napokban, és mondja néki, hogy az ő bánkós társai réa bízták legyen, hogy ajánljon éppen annyi fegedelmet néki, a' mennyi adósságainak ki fizetésire, és illendő élelmire elegendendő volna. — Hanem, mit felelt *Pitt*? — El fogadta e' az ajánlást? — „Hogy-hogy, így

szóll ez a' nagy ember a' bänkóshoz, hát az Urak az én számomra is gyülytemént (*Collectát*) akarnak tsinálni, miképpen a' *Fox*, *Horne Tooke*, és a' Doktor *Parr* számokra szoktak az ő jó akaróik tsinálni? Bár mely jó indulattal légyek is az Uraknak hozzám viseltető jó szivüségéhez: jelentem a' mellett, hogy egy ilyen történet engemet oly igen meg alatonítana, hogy talám a' Parlamentomba is átallanám többé lábaimat bétenni."

Portugalliában, Beira tartományában, *Coimbra* várossában, keményen meg viaskodott Aprilis 24 dikénn egy őrizetenn ott lévő Regement, az Akadémia béli tanulókkal (Déákokkal). Ki rendeltetvén ez a' Regement a' Spanyol ország felé való indulásra, éppen mustrát tartott, és sorban állott. Valami garáznáskodó Déákok azon törekedtek, hogy a' katonák' sorát meg bonthassák: vagy két vakmerők piftólyt is rántottak, és fenyegették a' katonákat, hogy réájok lönek. Ezek, el-vezítették végezetre a' türedelmet, 's néhányan ki léptek a' sorból, hogy egy kevésé meg fenyittsék az alkalmatlankodókat; melyből az lett, hogy tsak hamar két ellenséges csoport formalódott, a' mellyek vakmerő tsatázást kezdettek egymás ellen. A' valami 1200 főből álló déákság jól fel fegyverkezve, kétségbe-eső módjára viselte magát: de tsak ugyan meg futamtatott végezetre a' katonaságtól, a' mely a' futókat üzöbe vévén, valami 50 nig valót meg ölt, 150-vent pedig meg sebesített közülök. Hanem a' következett éjjel, a' déákok azon házakra, a' mellyekben katonákat lenni gyanítottak, réájok rontván, sokakat meg gyilkóltak közülök. *Castro* nevű Obersterjek is, majd tsak hogy nem valamely tsuda által menekedett-meg. Rettenetes rémülést okozott ez a' történet a' városi nép között. —

Az a' néhány ezer Törökökből álló fegyve-

res tsoport, a' mellyet a' Kapután Bascha' hajói *Abukir*hoz kiszállítottak, egyáltalában nem sokat tudnak a' katona fenyitekhez. A' 21 ik Mártziusi ifatának a' végire ezek is el érkeztek vólt néhány százan, és leg előbb is mingyár azon Franziák' fejeiknek Török mód szerént való elfzedéséhez akartak fogni, a' kiket az Anglusok már elfogtanak volt. Alig tudták őket az Anglusok ezen embertelen szokástól el-tartóztatni.

A' leg ujjabb, leg fontosabb, leg kívánatosabb repdeső hírek *Londonban* még ezen tudósításoknak elindulásokkór is mind tsak ezek vóltak, hogy *Alexandria* fel adta vólna magát, hogy *Sir Sidney Smith*, *Rosettát*, a' *Kapudán Bascha* pedig, *Damiettát*, meg vették légyen, és (de a' mi már mindenek felett érdemes a' meg valóságosulásra) hogy a' Nagy Vezír, 40 ezer emberekből álló Török sereggel *Cairóba* meg érkezett légyen.

Parlamentomi vetélkedések.

Május' 19 ikénn a' Portugalliai Királynénak adandó hadi segedelem' dolga fordúlt elő a' Parlamentomban, mellyet a' Király egy követség által Május' 14 ikénn ilyen kifejezésekkel ajánlott vólt: Meg gondolván ő Felsége azon veszedelmet, a' mellyel hűséges Szövetségessel a' Portugallus Udvar fenyegettetik, meg fontolván annak a' kereskedésnek fontosságát, a' mellyet a' Britannusok Portugalliával folytatnak: mind ezeket nézve az Alsó Ház buzgó segedelme alá ajánlja ő Felsége ezen Országnak Királynéját. " Az után adta elő Minister Lord *Hawkesbury*, hogy az Országglószék' 3 millió Forintokat kíván ezen vegre a' Parlamentomtól. — Voltak, mint *Robson*, *Nichols*, *Grey*, *Tierney* és mások, a' kik elleve izegezték magokat ezen kívánságnak, és

a' kiknek fontosabb ellenvetéseik summáson ebben határozódtak, hogy: ha az *Él-Arisch* béli Capitulatzió meg nem gátoltatott volna; most nem lehetne attól tartani, hogy Portugalliának Egyiptoméért fel kelljen áldoztatni, &c. — A' Felső Házban Lord *Holland* fejezte magát a' dolog ellen, így szollván, hogy ez a' summa igen kitsiny volna akár mely esetre, akár arra, hogy annak fejedelmivel az ellenségnek meg lehessen felelni, akár arra, hogy békeség szerzettessék általa. De az utólfó esetben külömben is kár lenne csak 3 milliókat is a' *Bonaparte*' kasszájába fizetni. — Többen lévén azonközben a' *Minister*' javaslásának partfogói, a' fejedelem adás meghatározatott.

Egyiptom.

Most minden ujjság csak Egyiptom. E' felett már két hónapja hogy foly valamint a' véres, úgy a' *tentás* háboru is. Az Anglus, Frantzia, és Konstantzinápolyi közönséges levelek, mindenik a' magok Sökundánssaikkal együtt, éppen oly módon tsatáznak mind ez mái napig egymás ellen, tentával a' papiroffan, valamint szintén *Menou* és *Hutchinson*, a' magok Coptus, Görög, és minden némü Emigrans fejedjeikkel, az Egyiptomi homok mezökön. Még szintugy *neutrálisok* is találtatnak az Ujjságok között, az az olyanok, a' kik minden pártfogás nélkül minden Anglus és Frantzia tudósításokat egyformálog le irnak, annyira, hogy sokszor inkább a' kézzel fogható hazuglágot is készek, csak a' *neutrális*' réguláit által lépni valahogy ne láttassanak, le-irni.

Mártzius' 21 ikéig minden nap változó vólt a' Frantzia vagy Anglus tudósításoknak az öEgyiptom felett való szerentséjek; ha ma az Anglus tudósítók gyözedelmeskedtek a' Frantziákonn, hó-

nap tsalhatatlanúl ezek verték-meg amazokat — Ha ma amazok *Menou* fő vezért el fogták, és a' seregit kapitulálásra kényszerítették, hólnap a' Frantzia levelek, éppen Minorka szigetire repítették az Anglus seregek' maradványát — Ha az Anglus és Konstantziuápolyi levelek, ma, 13 Frantzia Generális rész szerént meg-öltek, rész szerént meg sebesítettek, a' szegény *Moniteur* hólnap nem tudott egyebet mit tenni, hanem tsak arra intette az érdeemes olvasokat, hogy vaktába ne higgyenek minden Anglus tudósításoknak, meg gondolván azt, hogy valameddig 80 Anglus hadi hajó az Egyiptomi partokat bé zárva, és a' Közép tengerenn minden hajókázható öblöket elborítva tartanak, addig, minden Egyiptomi tudósításoknak úttyok Frantzia ország felé, el vágva vagyon, és mind ezek tsak az Anglus Ujjságoknak nagyító trombitájokból fognak mind addig ki-jöni — Ha ma az Anglus levelek a' Frantziának 21-ik Márziusi vesztéseket 3 vagy 4 ezerre is tették, ezeknek nem vólt hólnap, hogy amazok ellen mivel állhassanak egyébbel szembe, hanem, azt kérdezték tőlök, hogy miként számálhattátok ti a' mi vesztésünket olyan jól meg, ha a' magatokét bizonyoson meg-irni nem tudjátok? — Ha ma, mint oda feljebb elő hoztuk, azt írják a' Londoni levelek, hogy Rosetta a' *Sidney Smith*' keziben, Damietta a' Nagy Vezír' keziben, Cairo várossa hasonlóképpen egy 40 ezer Muselmánokból álló sereg' birtokában vannak: már így a' Frantzia levelek, erre tsak hólnap fognak valamely kifogással elő állani — —

Senki se gondolhatta vólna, hogy ez az Egyiptom felett való bizontalankodás ilyen sokáig kedvetlenittse az ujjságokonn igen kapó politikusokat. — Azt írja egy Londoni író, hogy az Anglusok Egyiptomban egy el-esett Frantzia Generális zsébiben megtalálták vólna a' 21-ik Márziusi ütközetnek plánumát, a' mely szerént azt

Gen. *Menou* előre el-intézte volt, és hogy ezen plánum szerént még a' *Tevés* Regementnek is jelen kellett az ütközetben lenni. — Hanem a' *Frantzia* levelek, ezt sem akarják el hinni.

Dánia.

A' *Dániai* Országglófszék *Gr. Bernstorff* Secretárius Úrat fontos követséggel küldötte-el *Mártzius* 24 ikénn *Londonba*. Mint hallatik, a' *Pétersburg* felé rend kívül való *Anglus* Követi fővel *Koppenhágán* keresztül utazott *Lord St. Helens'* adott alkalmatosságot az ő *Londonba* lett küldtetésire. Ide járulhat még a' *Napnyugoti* *Indiában* az *Anglusok* által el foglaltatott *Dánus* szigetek' forsa is.

Az a' *Dánus* hadi hajós seregetske, a' mely csak ezen napokban érkezett a' *Közép* tengerről *Norvegiába* vissza, ezen útjában szembe találkozott a' *Grönlandiából* jövő *Anglus* kereskedő hajós sereggel, a' mellyet csak két *Frégátok* kísérvén, a' *Dánusok* könnyen el foghattak volna: hanem szerentsétlenségekre, ők még semmit sem tudtak a' *Dánia* és *Anglia* között támodott hadakozásból, 's békefégesen el botsátották magok mellett az *Anglus* gazdag hajókat.

A' *Dániai* *Korona* örökös *Hertzeg* a' leg szebb 8 paripákat vállogattatta ki a' *Királyi* istállókból, hogy *Bonaparte* *Első* *Konzúlnak* küldje őket ajándékba.

Swétzia.

Nagy parádéval jelent meg közelébről a' *Stockholmi* *Királyi* *Udvarnál*, az ott lévő *Orosz* *Császári* *Követ* *Báró* *Budberg* *Ur*. A' maga *udvarából* *Királyi* *hintóban* vitetett fel az *Udvarhoz*; a' mely *hintó* 8 *fejér* *lovak* által vonattatott; az után ment a' maga *hintója* 6 *barna* *pa-*

ripáktól vonattatván. A' kotsis és a' több inasok gyászba vóltak öltözködve, valamint szintén a' hintót kísérő két inasok is ló hátonn.

Páris, Május' 29 dikénn.

A' három Konzulok a' Párisi Spanyol Követnél *Azarra* Urnál ebédeltek Május 27-dikénn, még pedig a' Livornói Gróffal és Grófnéval (a' leendő Toskánai Királlyal és Királynéval) együtt. — Párisban, a' hová Május' 26 ikán érkeztek meg ezen Felfégek azon épületbe szállottak. bé a' Spanyol Követhez, melyet ennek számára az ő Királya vásárlottitt. — Cambaceres és Lebrun Konzulok, 28-ikban az ő Grófi Méltóságok' látogatására vóltak: és még az nap *Malmaisonban* az Első Konzúlnál ebédeltek a' Grof Ur és Grófné.

A' Portugallus Követ *Aranjo* Ur, a' ki *l'Orientbe* érkezett, még nem nyerhetett szabadságot a' Párisba való jöhetésre. Midön arról jelentést tett volna, hogy egyenesen az Orzáglószékkal akarna a' békesség végett traktálni, melyre nézve adgyanak útt levelet néki a' Párisba való jöhetésre, olyan valófzt kapott: hogy azon izenete-
ket, a' melyeket hozott, tsak a' *l'Orienti* tengeri Préfektusnak adja által, a' ki tellyes hatalommal fel van az Orzáglószéktől ruháztatva az *Aranjo* Úrral való traktálásra.

Lizabonban ilyen Hirdetményt intézett a' Portugallus Orzáglószék a' Közönséghez: — „

„Papság! Nemesség! és nép! Minyájon tudjátok, hogy az a' Hertzeg, a' ki minket kormányoz, és a' kiért mi az Isteni gondviselésnek háladatossággal tartozunk, minden törvényes és igazságos eszközök által törekedik tsendességet és békességet szerezni a' maga jobbágyainak, a' kik néki, mint tulajdon gyermekei, olyan kedvesek,

Az Európát prédáló minden féle zürzavarok között, az oly erős mint díszes fundamentomokon álló igasság, meg őrizte Portugalliának azon tiszteletességét, a' melyben ő 1790 től fogva szerentsé- sen él. Ezen Státus, szabad függetlenségben meg maradt, míg mások, idegen hatalom alá haly- tódtak: és az idegen nemzeteknek tett ígéretei' bé-töltése által egész Europa előtt példáját mú- tatta a' szörzálíig való hűségnek. Ígéretei' meg- tartásának leg ujjabb példáját adta közelébről, a' Kötéseknek meg tartása által Spanyol ország íránt. Az ő segítségire egy portugallus sereg küldetett az 1793-ik esztendőben; a' melly segí- tő fegyveres seregnek Spanyol Ország' védelme- zéstetése végett való küldésire, nem annyira egyéb környülállások, mint ezen szövetséges szomszé- dunknak valóságos szüksége, határozta a' mi Or- száglószékünket —

„A' ki meg tselekedte azt, a' mivel tarto- zott, nem félhet semmitől: és szoros igasság sze- rént meg kívánhatja a' költsönös haladatosságot. Spanyol Ország azonközben, a' ki leg elsőnek lenni láttíszott a' Portugallia' nemes magavisele- tinek érzékenységgel való meg ismérésében, nem tsak el hagyta az őtet segítő nemzetet, hanem még hadat is hirdetett ellene, azért, hogy a' maga Köté- seihez hűségesen meg maradt; azt kívánja, hogy azon ígéreteket, a' melyekre ez a' nemzet ma- gát az Isten jelenlétében kötelezte, egy álaljában meg-szegje, és nítzigövé legyen. —

„Tsak ez is elég lehetne már a' ti hazafiui haj- landóságotoknak fel ébresztésére: hanem, más indító okok is vannak még a' ti fel-gerjeszteték- re. Titeket alább szállítani, meg alatsonítani akarnak, midön tulajdon kereskedéseknék va- lóságos szolgálivá, tsupa gondviselőivé, akarnak tenni. Spanyol országnak az a' kívánlága, hogy hűségünk' zálogául, az ő seregei által őriztes- sük kikötőhelyeinket. Szükség, hogy az a' nem-

zet, a' mely ellene tudott állani a' Romaiaknak, a' mely meg hodoltathatta Asiát, a' mely útát tudott magának keresni a' tengerekenn, és a' mely már akkor, a' midőn még gyengébb állapotban volt, egy idegen uralkodó páltzának jármát, ketté törni, 's a' maga függetlenségét vissza szerezni, és meg óltalmazni alkalmas vólt, szükfég mondom, hogy az a' nemzet, a' ki mind ezeket tselekedte, meg emlékezzék mostan a' maga ditsőséges történeteinek kronikájáról. . . . Portugallufok! mi mind ez mái napig megtartottuk azt a' batorságot, és betsületünkhöz vonzó érzékenységet, a' melly öseinkről maradt réánk! Az igazság a' mi részünkön van: így tehát az Igaz Isten, ügyünknek pártját fogván, meg fogja karjaink által az ellenféltől való méltatlanságainkat büntetni; meg-fogja vezéreinknek és törvényes Urunknak ditsőségeket tetézni; tulajdon el-tökéllettségünk, ügyünknek igazsága, és ősi vitéz tselekedeteink, kezeseink a' győzedelemért; semmi kétségünk ne legyen tehát, reguláris és önként vállalkozott seregeink kélszégekbe, &c.

Moreau Rénusi volt Franczia fő vezér, és már most tsak egy nyugódalomban élő ugy nevezett Divisionális (Ofztályos) Generális, Május 26-dikán az Első Konzúlnál fölöstökömözött, és az után *Orsai* felé vette feleségével együtt útját az ipájához, vagy felesége' ányához, a' hól ez egy igen szép jofzágot bir. — (A' Frantziáknál ilyen nevű Generálisok vannak táborozás idejénn: Fő Vezér, Helytartó vezér, Ofztályos Generális, Brigadéros. Mihelyest valamely Ofztályos vezér valamely tábornak első vezérjévé neveztetik, ekkor már Fő vezér; mikor a' tábor el-ofzlott, ismét tsak Ofztályos vezérnek marad. Ilyen a' forsok a' Helytartó Generálisoknak is; táborozás idejénn azokat az Ofztály Generálisokat nevezik Helytartóknak (Lieutenant Generálisoknak) a' kik a' tábornak egész jobb vagy bal szárnyát, vagy egész közepét vezé-

relik. A' tábor el-ozzlása után, ezek is tsak Ofztályos Generálisok. Az egész ország is Ofztályokra van, katonái tekintetgen, fel hasogatva; minden Ofztályo több Departamentomokat foglal magába, és minden Ofztályban egy-egy Ofztályos Generális Komendáns. — Gondólják, hogy ennekutánna békeffég' idejénn is fognak az Ofztályos Generálisoknál nagyobb ranguak is lenni, a' kiknek kormányozásoktól több Ofztály béli Komendánsok fognak függeni.)

Magyar Ország.

Gömör Vármegyében, Rosnyón Majus 15-dik napján. A' Siket-Némák Institutumának fel állítására adakozó Jóltévőknek úgy szaporodik a' számok, hogy annak ma hólnap leendő fel állíthatására tellyes reménységünk lehet. Egy posta sem jö ajánlások nélkül. Előbbi tudósításomtól fogva, a' következők adakoztak ez idvefféges végre, úgymint:

1. A' Méltóságos Székesfejérvári Püspök, addig is, míg többet adhatna, ezstendönként ajánlott 200 Rfor.

2. A' Melt. Erdélyi Püspök, mig többet adhatna, kezemhez küldött 500 Rfor. interestét 25 Rf.

3. A' Mélt. N. Váradi Püspök Ur ajánlott 1000 Rfor.

4. Selmetz városa 2000 Rfor.

5. Ketskeméth várossa 300 Rfor.

6. Posony várossa, olly ki nyilatkoztatása mellett, hogy a' Városi bé veendő némákat, az Institutumban, maga fogja tartani 200 Rf.

7. A' Közzeghi Kerületbeli Assessor, és Consiliarius, *Mathovics Pál* Ur 100 Rf.

8. Eözvegy Klobusitzky Pálné Afzszonyság, született Pallay Ersébeth 400 Rf.

9. Tek. Szatthmár Vármegye, a' Generalis Gyüllés alatt ölzve szedett 1000 for.

10. Az Újvidéki ó hitű kereskedők, az ott lévő főháznál le tettek 100 for.

11. Dobsina várossa nállam le tett 120 for; 50 kr.

12. Szepessi Matheocz 16 Városbéliek 40 for.

13. Itt Bétsben lakó ifjú Jezerniczky Károly Úr ajánlott a' Magy. Kurir egygyik Irója előtt 100 for.

Jegyzés. Sokan azt a' kérdést teszik, a' Kir. Váci Siket Némak Institutumjának Directorjánál, Titt. Császár András Úrnál, hogy, kinek adják a' Némák számára ajánlott pénzt kezébe? Ezeknek általunk azt válaszollya, hogy a' Vármegyék, és Kir. Szab. Városok kasszájában, mindenütt bé lehet adni.

A' fent említett Titt. *Klobusitzky Pál* Úrnak igen kegyes Özvegye, Tek. Pally Ersébeth Asszony, a' kozzá küldött kéregető levélre, illy érzékeny választ irt Titt. Császár András Úrnak:

Tekintetes Úr!

Ha a' bódogtalanokon, 's azoknak forfán való szives szánakodással, őket bódogabbakká lehetne tenni; én is lennék bizonynyal egy, a' ki az ő szánakozásra méltó sorsokat, talán egészlen is édesfő, és gyönyörűségessé tettem volna, töllyes életembeli rajtok való szánakodással.

De, minthogy tsak a' szives szánakodás nem elég az ő szerentsétlenségeknak enyhítésére, hanem azt elő-mozdítani munkás szeretetünkkel mind jobban lehet, mind keresztényi kötelefségünkben áll, hogy e' mi édes Hazánkban találtatható számtalan siket-némák eránt vonzó szeretetemet, a' mennyiben tsekély tehetségem engedi, nyilvánban meg bizonyithassam, a' Tekint. Ur által értesemre adatott, a' mi Hazánkban is fel állítandó Siket-Némák Házokra, 's neveltetésekre, 400,

az az, Négy száz Rh. forintokat olly móddal ajánlok, hogy annak hason felét, a' 200 forintokat, a' ki nevezendő személynek, most a' napokban is le fogom tenni, a' hátra maradt részt pedig, adandó móddal, és továbbra, szintúgy a' Tek. Úr által a' végre ki nevezendő személy kezéhez szolgáltatni igyekezetemben leszen. Többire, ezen kerefztény szent szándékának, és egyszerűsmind terhes, de gyönyörűléges foglalatosságának további folytatására is bóldog előmenetelt kívánván, különös tisztelettel maradok, a' Te. kintetes Úrnak alázatos szolgáloja, Arva Pally *Ersébeth Klobusitzky Pálné*, Szomotoron, Aprilis 11 ik napján. 1801. éjzt.

Erre ekként válaszolt Titt. Császár András Ur.

Méltóságos Afzony, nagy lelkü 's szivü Afz-
szonyfág!

Én a' számtalan levelekre nem válaszolhatok. Még is meg nem tartóztathattam magamat, hogy Mélt. Afzizonynak arany betüket érdemlő, és egy Nemes lelket rajzó levelét válaszatlan hagygyam. Valóban, ha illy nemes érzések által lelkesíthetne a' föld népének csak századik része is: a' föld hátán egy bóldogtalan se lenne, a' kinek sorsát bóldogabbítani nem lehetne. Örökös gyalázatjára is van az Emberiségnek, disztelenítésére a' szent Vallásnak, ha maga körül csak egy szerentsétlent is szemlél, a' kinn enyhítést tenni lehetne. — A' Méltos. Afzony az, a' ki a' maga bóldogságát, a' felebarátiban keresi; fel is lelte. Élő tanúja ennek a' Némák fel segítésekre bőv kézzel ajánlott, vagy szánt fegedelem.

Bé jelentem a' Felsőségnek ezt a' jótéteményt: ki nevezem azt a' fát, a' melly illy ritka gyümölsöket terem; fel jegyzik azt az Egek az élet könyvében: a' nem szóllók nyelvekkel nem hir.

dehthetvén azt, tsak érezni, és jelek által áldoztatni, vagy ditsöiteni fogják az ő Bóldogítójokat *Pallay Erzsébetet*. — Én pedig *Klobusitzky Pálné* fő Afzonyfágnak, ezzel a' felül irással: *Ez az Emberiségnek ragyogó Tüköre, oszlopot szivemben emelek tiszteletére, 's örök emlékezetére.* Adig is,

Keresse a' Méltos. Afzony a' meg érdem lett bért, annak a' nagy szivnek édes érzéseiben, a' mellyből ki eredett ez a' nagy jótétemény. Gyönyörködtese magát annak meg gondolásával, hogy tsak a' felebaráti szeretetnek gyakorlása által közelithez az emberiség az Istenhez; hogy barátnéja az Istennek az, a' ki baráttya az embernek.

Az ajánlott pénzt, méltoztaíson a' Méltóság. Afzony a' Vármegye Kasszajának le tétetni, a' le tételről bizonyító írást ki vétetni, és azt nekem a' fel küldés végett meg küldeni; azt pedig magával el hitetni, hogy nints a' föld kerekségén a' Méltos. Afzonymnak szivesebb tisztelője Császár Andrásnál.

Tudósítás.

Pesten *Kilián* Könyváros Uraknál, és S. Pátákon a' Collegiumban, találtatnak e' következő el adó új könyvek:

1. Ueber die Aehnlichkeit der Hungar. Sprache mit den Morgenländischen; nebst einer Entwicklung der Natur, und mancher bisher unbekanten Eigenschaften, von *P Beregszászi*

2. Versuch einer Magyarischen Sprachlehre, mit einiger Hinsicht auf die Türkische, und andere morgenländ. Sprachen.

3. Ueber die Selbstkenntnis. Eine Rede in dem größern Hörsale der Akademie zu Erlang gehalten.